

Фомичова К. С.

Fomychova K. S.

ДИСТАНЦІЙНЕ БІБЛІОТЕЧНЕ ОБСЛУГОВУВАННЯ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

REMOTE LIBRARY SERVICES DURING QUARANTINE

В умовах пандемії Covid-19 перед усіма соціокомунікаційними, соціокультурними, документними установами, у тому числі і бібліотеками, актуалізувалося питання адаптації до функціонування в умовах карантину та соціального дистанціювання. У ситуації, що склалася, бібліотеки усіх видів розпочали активно впроваджувати нові дистанційні форми обслуговування та вдосконалювати запроваджені раніше.

Дистанційне обслуговування користувачів у цей період набуло ознак системи відкритих бібліотечних послуг, що надавалися усім охочим за допомогою інформаційних технологій та автоматизованих бібліотечних інформаційних систем. Попри те, що учасники комунікації були фізично віддалені одне від одного, завдяки можливості мати цілодобовий доступ до ресурсів бібліотек, одночасного перебування у віртуальному просторі та використання сучасних сервісів та платформ відеозв'язку, – могли отримувати консультації та довідки з різних питань. Дистанційне бібліотечне обслуговування у 2020 році витримало трансформацію змістовного навантаження, набувши значення е-дистанційного обслуговування, в якому актуалізувалося застосування інформаційно-комп'ютерних технологій, електронних систем доставки інформації, електронних ресурсів тощо.

Серед основних напрямів роботи бібліотек в умовах карантину можна виділити наступні:

- супровід дистанційної освіти та сприяння самоосвіті користувачів;
- надання доступу віддаленим користувачам до повнотекстових баз даних та електронних бібліотек;
- надання консультацій та виконання віртуальних довідок;

- репрезентація нових інформаційних продуктів і сервісів;
- проведення соціокультурних та освітніх заходів в режимі онлайн;
- створення власного цифрового контенту;
- розміщення книг на карантин та інші заходи з охорони праці.

Значну частину дистанційного обслуговування користувачів склало проведення соціокультурних заходів: організація літературних флешмобів, конкурсів, вікторин, відеооглядів книг, фотоконкурсів з популяризації книг, віртуальних зустрічей із відомими українськими письменниками, віртуальних турів, прямих трансляцій бесід бібліотекарів, майстер-класів, культурних програм, онлайн-уроків для дітей та підлітків.

Під час карантину велику увагу було приділено розробці нових онлайн-сервісів, таких як: поетичні читання в прямому ввімкненні, QR-поради, онлайн-опитування, тестування, онлайн-курси комп'ютерної грамотності, розмовної української мови, веб-покажчики, онлайн-реклама книг, інформування про нові надходження через телеграмканал.

Значних успіхів у дистанційному обслуговуванні здобули бібліотеки об'єднаних територіальних громад. Дослідження аналітичної довідки до статистичного звіту за 2020 рік «Централізованої системи публічних бібліотек» Костянтинівської міської ради, виявило, що більшість бібліотек не тільки мають офіційні сайти та сторінки у багатьох соціальних мережах, а також ведуть ютуб канали та блоги. Книгозбірні проводять різноманітні заходи в режимі онлайн за допомогою платформ Skype та ZOOM.

Центральна міська публічна бібліотека м. Костянтинівка започаткувала онлайн-проект «Бібліотека читає дітям», метою якого є відродження традиції читання, заохочення дітей і підлітків до систематичного користування друкованою книгою як джерелом знань. Бібліотекарки читають вголос казки дітям та розміщують аудіозаписи на сайті бібліотеки.

Ще один актуальний онлайн-проект під назвою «Бібліотерапія: книжки, які допомагають жити», ініційований Центральною міською дитячою бібліотекою

м. Костянтинівка, спрямований на досягнення психологічного комфорту дітей та батьків під час пандемії за допомогою читання.

Реалії сьогодення демонструють, що бібліотеки залишаються необхідними та актуальними для населення навіть в умовах карантинних обмежень і соціального дистанціювання. При цьому обслуговування проводиться як з використанням удосконалених традиційних онлайн-сервісів (реєстрація користувачів, віртуальна довідка, віртуальна виставка, електронна доставка документів, міжбібліотечний абонемент, визначення індексів УДК та авторських знаків та ін.), так і з впровадженням принципово нових форм взаємодії з віддаленими користувачами (віртуальні тури, онлайн-трансляції, курси, вікторини та майстеркласи). Ситуація з пандемією показала, що бібліотеки повинні вміти дуже швидко перебудовувати свою роботу, а бібліотекарі – постійно займатися саморозвитком, удосконалюючи навички роботи з інформаційно-комунікаційними технологіями, а також виробляти критичне мислення і креативність, правильно аналізувати ситуацію і бути стресостійкими.

ЗАЯВА-АНКЕТА УЧАСНИКА
МІЖНАРОДНОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ

Прізвище, ім'я, по батькові (українською та англійською мовами)

Фомичова Ксенія Сергіївна/ Fomychova Kseniia Serhiivna

Учене звання, науковий ступінь (українською та англійською мовами), місце роботи, посада

Кандидат наук із соціальних комунікацій/ PhD in Social Communications,
Харківський національний університет міського господарства імені О. М.
Бекетова, вчений секретар Наукової бібліотеки

Контактний e-mail

Kseniia.Fomychova@kname.edu.ua

Контактний телефон

+380632405667

Тема / назва тез доповіді (українською та англійською мовами)

Дистанційне бібліотечне обслуговування в умовах карантину

/ Remote library services during quarantine

Секція / напрям / розділ

Методологічні та теоретичні проблеми культурології і соціальних
комунікацій

Адреса та номер відділення Нової пошти і телефон

Харків, відділення 86, т.0632405667